

มาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร Training Standard and Indicators for Inspector Course

วารสารวิจัย เรื่อง รุ่ง¹ พนิด เข้มทอง² และวรัทยา ธรรมกิตติภพ³

Waraporn Ruangrung¹, Panit Khemtung² and Varataya Thammakittipob³

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ศษ.ม. (พัฒนาอาชีพศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ³ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาพัฒนาอาชีพศึกษา ภาควิชาอาชีพศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

wara19956@hotmail.com, fedupnk@ku.ac.th, and feduvyt@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร ของ กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การสร้างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา จากกองบัญชาการศึกษา จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์องค์ประกอบ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำมาตราฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ระดับรองสารวัตรขึ้นไป จากฝ่ายพัฒนาหลักสูตร สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1 – 8 กองบังคับการฝึกอบรมตำรวจกลาง และวิทยาลัยการตำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งเก็บแบบสอบถามกลับมาได้ จำนวน 458 ชุด จากจำนวนทั้งสิ้น 550 ชุด ทั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดในการแจกแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรที่สร้างขึ้น ได้รับการยอมรับว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในระดั้มาก มีจำนวนทั้งหมด 7 มาตรฐาน 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 3 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านผู้สอน 2 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านผู้เรียน 2 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 4 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านการประเมินผล 1 ตัวบ่งชี้ และ 7) ด้านความคุ้มค่าของการฝึกอบรม 3 ตัวบ่งชี้ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการปฏิบัติตามแนวทางของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อให้การฝึกอบรมหลักสูตรเดียวกันแต่ต่างสถานที่สามารถดำเนินการได้มาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้ต้องสร้างความตระหนักให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับเห็นความสำคัญของการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด เพื่อให้หน่วยศึกษาอบรมมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าและประหยัดงบประมาณในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

คำสำคัญ: มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ การฝึกอบรม หลักสูตรสารวัตร คุณภาพ

Abstract

The objective of this research was to construct training standards and indicators for Inspector Course of Royal Thai Police. Descriptive Research was employed as research design which was splitted into 2 phases: the first phase was construction of training standards and indicators for Inspector Course by reviewing related documents and researches along with interviewing 10 internal quality assessment committees. The instruments used were component analysis form and semi-structured interview. The second phase was to verify the implication of the training standards and indicators. Population were Commissioned Officer beyond Sub-Inspector from Education and Quality Assurance Division, Regional Police Training Center 1 – 8, Central Police Training Center and Police College total amount 458 from all of 550 population in this case. Questionnaire was used as a tool for gathering data. Frequency, percentage, mean and Standard Deviation were used for analysis the data.

The findings revealed that the constructed training standards and indicators which were accepted at high level for implication were 7 standards and 16 indicators as follow : 1) 3 indicators in curriculum 2) 2 indicators in instructor 3) 2 indicators in trainees 4) 4 indicators in management 5) 1 indicator in teaching-learning 6) 1 indicator in evaluation and 7) 3 indicators in worthiness. It was recommended that Royal Thai Police should adopt such standards and indicators in order to achieve the same standard. The awareness of the importance of working by the identified process should be developed. Such implication should lead to the worthy and efficient training and finally be accepted by the society.

Keywords : Standard, Indicator, Training, Inspector Course, Quality

1. บทนำ

กรมตำรวจ ได้วางระเบียบปฏิบัติการฝึกอบรมนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรหลักสูตรสารวัตร เมื่อปี พ.ศ. 2513 เนื่องจากภาระหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนพลเมืองของประเทศ และยังคงต้องสอดส่องดูแลปราบปรามผู้ก่อการร้ายซึ่งคอยบ่อนทำลายความสงบสุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาทั้งทางด้านตัวบุคคลและการปฏิบัติงานเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ และเพื่อให้สามารถประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ [1] กรมตำรวจจึงมอบหมายให้โรงเรียนสืบสวนกรมตำรวจหรือวิทยาลัยการตำรวจในขณะนั้นเปิดการฝึกอบรมเพิ่มพูนสมรรถภาพให้กับนายตำรวจที่จะดำรงตำแหน่งสารวัตรหรือผู้บังคับกองก่อนรับการแต่งตั้ง เพราะเป็นตำแหน่งหัวหน้าหน่วยที่สำคัญสำหรับการบริหารงานในลำดับแรก โดยมีความมุ่งหมายหลักที่จะให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมทั้งทางด้านวิชาการ การปฏิบัติงาน และบุคลิกลักษณะ อย่างน้อยปีละ 1 รุ่น ส่วนจะเป็นการฝึกอบรมเมื่อใดให้กองบัญชาการการศึกษา พิจารณาเสนอขออนุมัติกรมตำรวจเป็นคราวๆ ไป [2]

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นให้ทุกคนมีโอกาสในการศึกษาอบรมเท่าเทียมกัน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีนโยบายกระจายการฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรไปยังหน่วยศึกษาอบรมในระดับภูมิภาค อย่างไรก็ตามปริมาณความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมแต่ละปียังมีไม่เพียงพอกับความต้องการ [3] ประกอบกับมาตรา 21 กำหนดให้หน่วยศึกษาอบรมอื่นของรัฐสามารถจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการโดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรา 48 ให้ถือว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อให้การฝึกอบรมหลักสูตรเดียวกันแต่สถานที่ต่างกันสามารถดำเนินการได้มาตรฐานเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องสร้างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร ซึ่ง

มาตรฐาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือคุณภาพที่คาดหวังที่พึงประสงค์และต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา [4] ลักษณะของมาตรฐานที่ดีต้องวัดได้ (Measurable) เป็นจริงได้ (Realistic) เหมาะสม (Appropriate) คือ เป็นสิ่งที่ปรารถนาและยอมรับได้ (Desirable and Acceptable) และประการสุดท้ายต้องไม่คลุมเครือ (Unambiguous) [5] ส่วนตัวบ่งชี้ที่ดี จะต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เปรียบเทียบหรือบ่งบอกการเปลี่ยนแปลงได้ [6]

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร ของกองบัญชาการการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเฉพาะ ชื่อมาตรฐาน จำนวน 7 มาตรฐาน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน 4) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ด้านการประเมินผล และ 7) ด้านความคุ้มค่าของการฝึกอบรม

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

วิธีการดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การสร้างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร เป็นการศึกษาจากเอกสารและรายงานการวิจัยจำนวน 7 เล่ม และสัมภาษณ์คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา ของกองบัญชาการการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จำนวน 10 คน

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติ จากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของประชากรที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ระดับรอง

สารวัตรขึ้นไป จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ทำหน้าที่สร้างและพัฒนาหลักสูตร 25 คน 2) กลุ่มผู้ดำเนินการฝึกอบรม 329 คน และ 3) กลุ่มผู้สอนจากหน่วยศึกษาอบรมในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 196 คน เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 550 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์องค์ประกอบลักษณะเป็นตารางใช้วิเคราะห์ที่มามาตรฐานและตัวบ่งชี้ ร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ควรนำมากำหนด และตอนที่ 3 คือ ข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำมาตราฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำมาตราฐานจำนวน 7 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ จำนวน 16 ตัว ไปปฏิบัติ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด

4.2 การสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 เล่ม นำมาสร้างแบบวิเคราะห์องค์ประกอบ และ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร โดยให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำมาตราฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) ปรับปรุงเนื้อหาและข้อความที่ใช้ให้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนการเก็บข้อมูลจริง เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยเก็บจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรรุ่นที่ 130 จำนวน 30 คน ซึ่งเข้ารับการฝึกอบรม ณ วิทยาลัยการตำรวจ ระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ – 2 พฤษภาคม 2557 จากนั้นนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายมาตรฐาน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยวิธีการของ Cronbach ได้ค่าระหว่าง 0.75 - 0.93

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบ ดำเนินการโดยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 เล่ม เพื่อจัดทำ (ร่าง) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร และสัมภาษณ์คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ระหว่างวันที่ 6 - 9 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ได้ใช้เครื่องบันทึกเสียงและการจดบันทึกสำหรับการรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 2 ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำมาตราฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล นำส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 3 กลุ่มทางไปรษณีย์ และรวบรวมเก็บข้อมูลด้วยตนเองเฉพาะหน่วยงานที่อยู่ในกรุงเทพฯ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 458 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 83.27 ระยะเวลาเก็บแบบสอบถามระหว่างวันที่ 8 พฤษภาคม - 6 มิถุนายน 2557

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์องค์ประกอบและการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ดำเนินการจัดกลุ่มค่า ได้ 11 มาตรฐาน 37 ตัวบ่งชี้ นำผลการวิจัยระยะที่ 1 เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และนำมาแก้ไข (ร่าง) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร ผลการปรับปรุงแก้ไข ได้ 7 มาตรฐาน 16 ตัวบ่งชี้ จึงนำมาสู่การวิจัยระยะที่ 2

ระยะที่ 2 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำมาตราฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติ โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยกำหนดคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรจากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยจะเลือกรายการข้อคำถามที่ค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.43 ขึ้นไป ตามเกณฑ์การแปลความหมายที่กำหนดว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และการกระจายของข้อมูลไม่เกิน 1.00 [7] นำมาเรียบเรียงและจัดทำมาตรฐานและตัวบ่งชี้ การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร (ต้นแบบ) ที่ประกอบด้วยชื่อมาตรฐาน คำอธิบายมาตรฐาน ชื่อตัวบ่งชี้

7. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสร้างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร

ผลการศึกษา ระยะที่ 1 จากการวิเคราะห์เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 เล่ม ร่วมกับการสัมภาษณ์คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ จำนวน 10 ท่าน ด้วยแบบวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ ได้ 7 มาตรฐาน 16 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรฐานที่ 1 ด้านหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้

1.1 โครงสร้างหลักสูตรมีความชัดเจนในการปฏิบัติ

1.2 มีระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

1.3 มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรม

2. มาตรฐานที่ 2 ด้านผู้สอน ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้

2.1 มีการพิจารณาคัดเลือกผู้สอนเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากร อาจารย์ ครู ผู้ฝึกปฏิบัติ

2.2 วิทยากร อาจารย์ ครู ผู้ฝึกปฏิบัติ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมกับวิชาที่สอน

3. มาตรฐานที่ 3 ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้

3.1 มีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรมไว้ในหลักสูตร

3.2 มีการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่กำหนด

4. มาตรฐานที่ 4 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้

4.1 มีขั้นตอนในการบริหารการฝึกอบรมหลักสูตร

4.2 มีระบบการบริหารการเงิน และงบประมาณ ที่โปร่งใสตรวจสอบได้

4.3 มีการบริหารอาคารสถานที่ และทรัพยากร การศึกษา

4.4 มีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริการและการตัดสินใจ

5. มาตรฐานที่ 5 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้

5.1 มีการจัดการศึกษาอบรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. มาตรฐานที่ 6 ด้านการประเมินผล 1 ตัวบ่งชี้

6.1 มีการประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม

7. มาตรฐานที่ 7 ด้านความคุ้มค่าของการฝึกอบรม ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้

7.1 ร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

7.2 มีกระบวนการติดตามและประเมินผลผู้ผ่านการฝึกอบรมว่ามีการนำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

7.3 ระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อคุณภาพการทำงาน ของผู้ผ่านการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 55.90 ดำรงตำแหน่งรองสารวัตร ร้อยละ 43.89 จบปริญญาตรี ร้อยละ 56.99 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร/ฝึกอบรมน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 64.63 ยังไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร ร้อยละ 40.39 มีหน้าที่ในการดำเนินการฝึกอบรมมากที่สุด ร้อยละ 62.45

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84$) แยกเป็นรายมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติ

(N = 458)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้		μ	σ	การแปลผล
1	ด้านหลักสูตร	3.83	.61	มาก
1.1	โครงสร้างหลักสูตรมีความชัดเจนในการปฏิบัติ	3.94	.64	มาก
1.2	มีระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	3.67	.76	มาก
1.3	คณะกรรมการที่รับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรม	3.88	.69	มาก
2	ด้านผู้สอน	3.76	.65	มาก
2.1	มีการพิจารณาคัดเลือกผู้สอนเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากร อาจารย์ ครู ผู้ฝึกปฏิบัติ	3.71	.74	มาก
2.2	วิทยากร อาจารย์ ครู ผู้ฝึกปฏิบัติ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมกับวิชาที่สอน	3.81	.63	มาก
3	ด้านผู้เรียน	4.06	.73	มาก
3.1	มีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรมไว้ในหลักสูตร	4.14	.75	มาก
3.2	มีการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่กำหนด	3.97	.81	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

		(N = 458)		
มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	μ	σ	การแปลผล	
4 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	3.71	.58	มาก	
4.1 มีขั้นตอนในการบริหารการฝึกอบรมหลักสูตร	3.83	.63	มาก	
4.2 มีระบบการบริหารการเงินและงบประมาณที่โปร่งใสตรวจสอบได้	3.77	.68	มาก	
4.3 มีการบริหารอาคารสถานที่และทรัพยากรการศึกษา	3.69	.67	มาก	
4.4 มีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริการและตัดสินใจ	3.55	.73	มาก	
5 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.79	.69	มาก	
5.1 มีการจัดการศึกษาอบรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.79	.69	มาก	
6 ด้านการประเมินผล	3.90	.69	มาก	
6.1 มีการประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม	3.90	.69	มาก	
7 ด้านความคุ้มค่าของการฝึกอบรม	3.83	.64	มาก	
7.1 ร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	3.94	.75	มาก	
7.2 มีกระบวนการติดตามและประเมินผลผู้ผ่านการฝึกอบรมว่ามีการนำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่	3.79	.73	มาก	
7.3 ระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อคุณภาพการทำงานของผู้ผ่านการฝึกอบรม	3.76	.74	มาก	
ผลรวมค่าเฉลี่ย	3.84	.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่ามาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรที่สร้างขึ้นได้รับการยอมรับว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในระดั้มาก รายละเอียด ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าโครงสร้างหลักสูตรมีความชัดเจนในการปฏิบัติ ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.94$) รองลงมา คณะกรรมการที่รับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรม ($\mu = 3.88$)

และมีระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.67$) ตามลำดับ

2. ด้านผู้สอน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านผู้สอนไปสู่การปฏิบัติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าวิทยากร อาจารย์ ครู ผู้ฝึกปฏิบัติ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมกับวิชาที่สอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.81$) และรองลงมา มีการพิจารณาคัดเลือกผู้สอนเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากร อาจารย์ ครู ผู้ฝึกปฏิบัติ ($\mu = 3.71$) ตามลำดับ

3. ด้านผู้เรียน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านผู้เรียนไปสู่การปฏิบัติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 4.06$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรมไว้ในหลักสูตร ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 4.14$) และรองลงมา มีการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่กำหนด ($\mu = 3.97$) ตามลำดับ

4. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านการบริหารจัดการหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีขั้นตอนในการบริหารการฝึกอบรมหลักสูตร ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.83$) รองลงมา มีระบบการบริหารการเงินและงบประมาณที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ($\mu = 3.77$) มีการบริหารอาคารสถานที่และทรัพยากรการศึกษา ($\mu = 3.69$) ตามลำดับ และมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริการและการตัดสินใจ ค่าคะแนนต่ำสุด ($\mu = 3.55$)

5. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ พบว่ามีการจัดการศึกษาอบรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.79$)

6. ด้านการประเมินผล ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านการประเมินผลไปสู่การปฏิบัติ พบว่ามีการประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.90$)

7. ด้านความคุ้มค่าของการฝึกอบรม ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านความคุ้มค่าของการฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดั้มาก ($\mu = 3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ค่าคะแนนเฉลี่ย

สูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$) รองลงมา มีกระบวนการติดตาม และประเมินผลผู้ผ่านการฝึกอบรมว่ามีการนำความรู้และ ประสบการณ์จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ($\mu = 3.79$) และระดับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อ คุณภาพการทำงานของผู้ผ่านการฝึกอบรม ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.76$) ตามลำดับ

8. สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การสร้างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรม หลักสูตรสารวัตร มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำ (ร่าง) มาตรฐาน และตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร ใช้วิธีศึกษา วิเคราะห์ด้วยตนเองจากเอกสารและสัมภาษณ์คณะกรรมการ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา ของ กองบัญชาการ ศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบ วิเคราะห์ห้องค์ประกอบ ผลการวิจัยได้ 7 มาตรฐาน 16 ตัว บ่งชี้

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำ (ร่าง) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรที่ได้จัดทำ ขึ้นในระยะที่ 1 มาตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไป ปฏิบัติ โดยศึกษาความคิดเห็นจากผู้สร้างและพัฒนาหลักสูตร จากฝ่ายพัฒนาหลักสูตร สำนักการศึกษาและประกันคุณภาพ ผู้ดำเนินการฝึกอบรมและผู้สอน จากศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 1 – 8 กองบังคับการฝึกอบรมตำรวจกลาง และ วิทยาลัยการตำรวจ จำนวน 550 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งได้รับกลับคืน จำนวน 458 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่ามาตรฐานและตัว บ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรมีความเหมาะสมที่จะนำไป ปฏิบัติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84$)

9. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย มาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตร สารวัตร สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรม หลักสูตรสารวัตร วิธีสร้างศึกษาจากเอกสาร รายงานการ วิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้าง (ร่าง) มาตรฐาน และตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรโดยใช้แบบวิเคราะห์ องค์ประกอบ ได้มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมจำนวน ทั้งสิ้น 11 มาตรฐาน 37 ตัวบ่งชี้ นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มา พิจารณาร่วมกับการให้ข้อมูลของคณะกรรมการตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ จากกองบัญชาการศึกษา โดยใช้การ

วิเคราะห์เนื้อหา ดำเนินการจัดกลุ่มคำ และเรียงหมวดหมู่ใหม่ ตามทฤษฎีระบบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และ ผลผลิต ผลการวิเคราะห์ได้มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสม สำหรับการนำไปปฏิบัติ จำนวน 7 มาตรฐาน 16 ตัวบ่งชี้

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ไปปฏิบัติ จากความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง กับการฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สร้าง ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้สอน เห็นด้วยกับมาตรฐานทั้ง 7 ด้าน 16 ตัวบ่งชี้ ในระดับมาก อาจเป็นเพราะนโยบายด้านการศึกษาที่ ชัดเจนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ [8] ที่มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากร บุคคลให้มีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมืออาชีพ ซึ่งจะ เป็นการลงทุนพัฒนาข้าราชการตำรวจที่เป็นทุนมนุษย์ของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้อย่างยั่งยืน [9] และเป็นการยกระดับ ฐานะหน่วยศึกษาอบรมต่างๆ ในระดับภูมิภาค ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกัน

10. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้สร้างและพัฒนาหลักสูตร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้สอน มีความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็น ด้วยในระดับมากกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตร สารวัตรในแบบสอบถาม โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 3 ด้านผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรมไว้ใน หลักสูตร และตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่กำหนด ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 โครงสร้าง หลักสูตรมีความชัดเจนในการปฏิบัติ และ ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 ร้อยละ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน มีค่าคะแนน เฉลี่ยรวมมากกว่ามาตรฐานและตัวบ่งชี้อื่นตามลำดับ ดังนั้น การ ฝึกอบรมควรให้ความสำคัญกับผู้เรียน และหลักสูตร เพราะถ้า ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่เหมาะสมมีความพร้อมเข้ารับการฝึกอบรม มี โครงสร้างหลักสูตรที่ดี ผลผลิตคือผู้สำเร็จการฝึกอบรมก็ต้องดี มี คุณภาพเป็นที่ยอมรับด้วยเช่นกัน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรกำหนดการปฏิบัติตาม แนวทางของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อให้การฝึกอบรม หลักสูตรเดียวกันแต่สถานที่ต่างกันก็สามารถดำเนินการได้ มาตรฐานเดียวกัน แต่ทั้งนี้ต้องสร้างความตระหนักให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับเห็นความสำคัญของการดำเนินการให้ เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดเพื่อให้หน่วยศึกษาอบรมมีการ พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเกิดความ คุ่มค่าและประหยังบประมาณในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของ สังคมต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตร ผลการวิจัยจึงได้เฉพาะมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ดังนั้น ในการศึกษาต่อไปควรมีการศึกษาเรื่องรายละเอียดของเกณฑ์ แหล่งข้อมูล คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมตำรวจ, กองวิชาการ. 2526. **ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม 1 ประเภทบุคคล.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- [2] จิรัช ชูเวช. 2513. **อนุสรณ์สารวัตรและผู้บังคับกองรุ่นที่ 1.** กรุงเทพฯ: (ม.ป.พ.)
- [3] ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด และคณะ. 2551. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมและกฎหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- [4] ราชกิจจานุเบกษา. 2542. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74ก, หน้า 2.
- [5] Kemp, Nan and Richardson, Eileen. 1995. **Quality assurance in nursing practice.** Great Britain: (n.p.).
- [6] พนิต เข้มทอง. (2552, 26 ธันวาคม). **ตัวชี้วัดเกณฑ์การประเมินผล. เอกสารประกอบคำบรรยายของอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ ณ ห้องเรียนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.** (เอกสารอัดสำเนา)
- [7] Best, J. W. 1986. **Research in Education.** New York: Prentice-Hall.
- [8] กองบัญชาการศึกษา, ฝ่ายยุทธศาสตร์การศึกษา. 2554. **ยุทธศาสตร์การศึกษาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2554 – 2559).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- [9] ณัฐวุฒิ โรจนันันุตติกุล. 2554. **การจัดการทุนมนุษย์: กลยุทธ์ทางการแข่งขันที่ยั่งยืน.** วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 10(2),น. 1- 6.